

WSA w Poznaniu przypomina - sołectwo stanowi w gminie jednostkę pomocniczą, ale nie jednostkę organizacyjną. Nie posiada ona osobowości prawnej, zatem nie jest samodzielny podmiotem praw i obowiązków.

Postanowienie Sądu zostało wydane na skutek skargi złożonej przez sołtysa na postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego dotyczące zawieszenia postępowania. Organ II instancji w odpowiedzi stwierdził jednak, że sołectwo nie ma odpowiedniej legitymacji do występowania przed sądem administracyjnym w charakterze strony postępowania. Jak się okazało, miał rację. Sąd swoim postanowieniem odrzucił skargę, zauważając przy tym szereg osobliwości sołectwa, które odróżnia je od innych jednostek.

Przede wszystkim, sołectwo podobnie jak miasto, dzielnica czy osiedle, może być utworzone w obrębie danej gminy w formie jej jednostki pomocniczej. Struktura organizacyjna sołectwa została określona w treści ustawy o samorządzie gminnym na zasadach stosunkowo podobnych do tych dotyczących samej gminy. Organem wykonawczym jest sołtys, którego działalność wspomaga rada sołecka. Funkcje organu uchwałodawczego pełni tam natomiast zebranie wiejskie. Jednostka pomocnicza różni się jednak od gminy tym, że nie posiada osobowości prawnej. Co za tym idzie, nie można postrzegać sołectw jako czegoś w rodzaju dodatkowych jednostek samorządu terytorialnego. Stanowią one bowiem tylko część gminnej struktury o charakterze pomocniczym, działają w ramach podmiotowości prawnej gminy i wykonują te zadania, które gmina im przekazuje. Nie istnieje regulacja prawna pozwalająca na zrównanie sołectwa w prawach do uczestniczenia w postępowaniach administracyjnych na równi z gminą, toteż należy przyjąć, że nie ma ono zdolności sądowej i nie należy do żadnej kategorii podmiotów, której to uprawnienie przyznaje art. 25 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Jak podaje przytoczone orzecznictwo, dotyczy to również rady sołeckiej i samego sołtysa.

Mając to na względzie, należy przyjąć, że żadna skarga do sądu administracyjnego składana przez sołectwo czy jego organ, nie będzie mogła podlegać rozpoznaniu. Dzieje się tak nie tylko z uwagi na przepisy p.p.s.a. obligujące sądy do każdorazowego badania swojej właściwości w danej sprawie, lecz również z uwagi na samą strukturę samorządu terytorialnego w Polsce, zakładającą tylko trójelementowy podział, w którym sołectwa czy osiedla pełnią tylko rolę pomocniczą.

Postanowienie WSA w Poznaniu z 5 listopada 2024 r. (sygn. IV SA/Po 757/24)

Źródło: [CBOSA](#)